

22.3.2010

Oikeusministeriö, lainvalmisteluosasto
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO EDUNVALVOJIEN VALVONNAN AJANMUKAISTAMISEKSI

1. Helpotuksia edunvalvojien velvollisuudelle antaa vuositili

1.1. Ehdollinen pankkitili tai omaisuus jonka luovuttamiseen tarvitaan holhousviranomaisen lupa

Työryhmä esittää, että päämiehen varoja voitaisiin tallettaa sellaiselle tilille, johon otetaan ehto ettei tilillä olevia varoja voi nostaa ilman holhousviranomaisen suostumusta. Näin edunvalvoja voitaisiin vapauttaa toistaiseksi tai määräajaksi tilintekovelvollisuudesta tai tilikausi voitaisiin määrätä vuotta pidemmäksi ajaksi. Tämä on hyvä esitys, erityisesti alaikäisten päämiesten kohdalla. Esitys on alaikäisten kohdalla hyvä myös edunvalvonnan työn siällön kehittämiseksi, ei pelkästään vuositilin teon helpottamiseksi.

Sama vapautus/tilikauden pidennys koskisi niitä edunvalvontoja, joissa päämiehen omaisuus koostuu pääasiassa sellaisesta omaisuudesta, jonka luovuttamiseen tarvitaan holhousviranomaisen lupa.

1.2. Vapautus tilin tekemisestä toistaiseksi/määräajaksi tai tilikauden pidennys

Tilikauden pidennys ei tällaisenaan kuitenkaan välttämättä helpota edunvalvojan työtä. Kun tilikausi on vuoden mittainen, voi edunvalvoja kunkin vuoden jälkeen siirtää sen vuoden tositteet arkistoon. Näin niitä ei tarvitse kuljettaa päämiehen papereiden mukana useaa vuotta. Tämä koskee erityisesti yleisessä edunvalvonnassa olevia päämiehiä, joita yhdessä edunvalvontatoimistossa on satoja. Toiseksi, kun tili tehdään vuosittain, edunvalvoja saa tekemistään toimista vuosittain palautteen maistraatista. Tällöin edunvalvoja voi huomioida maistraatin tilintarkastuksessa antaman palautteen suunnitellissaan seuraavan vuoden edunvalvontaa.

Onko ajateltu niin, että jos tilikausi pidennetään esim. viideksi vuodeksi, on kaikki tositteet säilytettävä viiden vuoden ajalta ja liitettävä sitten 5-vuotistilin yhteyteen ja toimitettava maistraattiin? Tai 10 vuoden tili tai sitäkin pidempi tilikausi? Jos tilikautta pidennetään, olisi edunvalvojan työn kannalta helpottavaa, jos vuoden aikana kertyneet tositteet voitaisiin siirtää sitä mukaa

arkistoon eikä vuosien takaisia tositteita enää tarvitsisi kaivaa liitteeksi tiliä maistraattiin toimitettaessa.

1.3. Tilintarkastuksen laajuus

Yksinkertaisten tilien tarkastaminen voitaisiin toimittaa tavanomaista yleispiirteisemmin. Asia ei koske niinkään edunvalvontaa kuin maistraattia, mutta sen hyväksyminen, että tilistä mahdollisesti puuttuu yksittäinen tosite, on hyvä esitys.

2. Edunvalvontapalkkion suuruus

Työryhmä esittää, että nykyisestä oikeusministeriön edunvalvontapalkkion palkkio-ohjeesta luovutaan ja säännöt palkkiosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Mielestäni nykyinen palkkio-ohje on varsin hyvä. Palkkiosäännön olisi joka tapauksessa oltava sellainen, että päämiehen varallisuus ja tulot vaikuttavat jatkossakin palkkion suuruuteen. Mitä enemmän varallisuutta ja tuloja, sitä suurempi palkkio ja päin vastoin.

3. Alaikäisen edunvalvonnan rekisteröinti

Vanhemmilla on tilivelvollisuus alaikäisen lapsensa edunvalvonnasta, jos alaikäisellä on varallisuutta vähintään 15.000 €. Työryhmä esittää, että 15.000 euron raja nostetaan 20.000 euroon. Esitys on hyvä, koska rahan reaaliarvo on vuosien saatossa alentunut. Tämä myös vähentää rekisteröitäviä alaikäisten edunvalvontoja arviolta 20 %.

Lisäksi esitetään, että alaikäisen edunvalvonta voidaan poistaa holhousasioiden rekisteristä, jos alaikäisen omaisuus on asianmukaisesti hoidetun edunvalvonnan aikana vähentynyt n. 10.000 - 15.000 euroon. Esitys on hyvä. Alaikäisen edunvalvonnan kohdalla olisi hyvä tarkentaa, mihin alaikäisen omaisuutta on edunvalvonnan aikana sallittua käyttää ja mihin ei.

4. Edunvalvonnan jatkumisen tarpeellisuus

Edunvalvonnan jatkumisen tarpeellisuutta on arvioitu aina neljän vuoden välein kunkin päämiehen kohdalla. Työryhmä esittää, että tarkastusta ei välttämättä tehdä, jos edunvalvonnan tarpeessa ei ole tapahtunut ratkaisevia muutoksia. Tämä on hyvä esitys. Itse asiassa edunvalvonnat aika harvoin päättyvät edunvalvonnan tarpeen nelivuotistarkastusten yhteydessä, mutta tarkastus on silti tarpeen säilyttää.

5. Päämiehen kuolema

Kun päämies kuolee, edunvalvoja voi luovuttaa omaisuuden kuolinpesän osakkaiden yhteishallintoon tai sille pesän osakkaista, joka voi pitää huolta pesän omaisuudesta. Työryhmä esittää, että edunvalvojan olisi viimeistään seitsemän päivää ennen omaisuuden luovuttamista ilmoitettava luovutuksesta kaikille niille pesän osakkaille, joiden olinpaikka on selvillä. Mielestäni esitys on turha. Edunvalvonta pitäisi käytännössäkin saada loppumaan mahdollisimman pian kuolinpäivän jälkeen. Tämä esitys aiheuttaa edunvalvojalle lisätöitä edunvalvonnan päättämisen jälkeen.

6. Edunvalvojan esteellisyys

Työryhmä esittää, että edunvalvojan esteellisyyskysymys olisi aina arvioitava asiakkoittain. Esitys on hyvä. Esteellisyys saattaa tulla kyseeseen, jos esim. samassa edunvalvontatoimistossa on päämies, joka asuu toisen edunvalvojan päämiehen omistamassa asunnossa vuokralla.

Petri Toppinen
johtava yleinen edunvalvoja
puh. 010 36 52141
petri.toppinen@oikeus.fi